

Õiguskantsler

Juhatuse liige hr Edward Laane
Kuressaare Haigla SA
haigla@saarehaigla.ee

Teie nr

Meie 13.06.2024 nr 16-4/240956/2403575

Lapse ravimine täiskasvanute psühhiaatriaosakonnas

Austatud dr Laane

Küsisite õiguskantslerilt, kas vältimatut psühhiaatrilist abi vajavale alaealisele patsiendile tohib abi anda täiskasvanute psühhiaatriaosakonnas, juhul kui haiglas, kuhu laps tuuakse, ei ole lastepsühhiaatria osakonda.

Seadus ei keela ravida vältimatut psühhiaatrilist abi vajavat alaealist patsienti täiskasvanute osakonnas, kui haiglas ei ole eraldi lastepsühhiaatria osakonda ning laps vajab abi viivitamata.

Kui haiglas, kuhu laps tuuakse, on lastepsühhiaatria osakond, siis tuleks last ravida täiskasvanutest eraldi. Lastepsühhiaatria osakonnas on võimalik pakkuda lastele keskkonda, mis on kohandatud nende vajaduste järgi. Samuti aitab laste ja täiskasvanute viibimine eraldi osakondades vähendada laste väärkohtlemise riski. Kui aga laps ohustab psüühikahäire tõttu iseenda või teiste elu, tervist või julgeolekut, siis tuleb talle anda vältimatut abi esimesel võimalusel ja seda saab vajadusel teha ka täiskasvanute psühhiaatriaosakonnas.

Lapse võib võtta psühhiaatrilisele ravile tema enda või tema seadusliku esindaja nõusolekuta üksnes siis, kui tal on raske psüühikahäire, mis piirab tema võimet oma käitumisest aru saada või seda juhtida, ja kui haiglaravita jätmisel ohustab ta oma psüühikahäire tõttu iseenda või teiste elu, tervist või julgeolekut ja muu psühhiaatriline abi ei ole küllaldane ([psühhiaatrilise abi seaduse \(PsAS\) § 11 lõige 1](#)). Vältimatut psühhiaatrilist abi vajava lapse viivad haigla psühhiaatriaosakonda kiirabi, politsei, lapse lähedased või teised inimesed, kui see on vältimatu lapse enda või avalikkuse kaitseks ja kui ei ole võimalik piisavalt kiiresti saada kohtu määrust ([PsAS § 12 lõige 1](#)).

Kui lapse psüühikahäire tõttu tekib otsene oht enesevigastuseks või vägivallaks teiste inimeste suhtes ja muud vahendid ohu kõrvaldamiseks (sealhulgas vestlus, veenmine ja suuline rahustamine) ei ole osutunud küllaldaseks, on tahtest olenematu ravil oleva lapse suhtes võimalik rakendada ka ohjeldusmeetmeid, näiteks paigutada laps rahunemiseks eraldusruumi ([PsAS § 14 lõiked 1 ja 2](#)). Laps viibib eraldusruumis üksinda ning tema privaatsus ja turvalisus peavad olema tagatud. Meditsiinitöötaja peab eraldatud patsiendi järele pidevalt valvama ja tema seisundit kontrollima. Ohu möödumisel tuleb ohjeldusmeetme rakendamine viivitamata lõpetada.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

On äärmiselt oluline, et noorukit ei ohjeldataks mehaaniliselt ([PsAS § 14 lõige 2](#)). Noorukite haavatavust arvestades on ohjeldusmeetmete kasutamise riskid oluliselt suuremad ja selle võimalikud tagajärjed raskemad. Füüsiline sekkumine on vajalik vaid äärmuslikel juhtudel, et vältida lapse enda või teiste kahjustamist, ning eelistatum sekkumine on füüsiline ohjeldamine, mis tähendab, et personal hoiab last kinni kuni tema rahunemiseni.

Hea oleks, kui täiskasvanute osakonnas last ravinud psühhiaater saaks lapse ravi üle nõu pidada lastepsühhiaatriga või mõne teise haigla psühhiaatriga. Nii saavad medikud koos otsustada, millist ravi laps vajab ning kas on põhjendatud suunata ta mõnda teise psühhiaatrikliinikusse, kui ta on rahunenud ja koostööaltim.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise